

دانشگاه فرهنگیان
فصلنامه علمی تخصصی
پژوهش در آموزش مطالعات اجتماعی
دوره پنجم، شماره چهارم، زمستان ۱۴۰۲

آموزش جغرافیا در مدارس کشور استرالیا

ولی‌اله نظری^۱

ارسال: ۱۴۰۲/۰۹/۰۹

علی پورقیومی^۲

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۶

چکیده

این پژوهش درباره وضعیت آموزش جغرافیا در کشور استرالیا است. آموزش جغرافیا در جهان با روش‌های جدیدتری در حال انجام است و این مهم در مدارس کشورهای پیشرفته انجام می‌شود. روند اثرگذاری آموزش جغرافیا هم در مدارس استرالیا، از دوره‌های ابتدایی آغاز شده و تا پایان دوره دبیرستان ادامه می‌یابد. معرفی و تدریس درس جغرافیا فرصت‌های جدید برای یادگیری و تدریس فراهم می‌کند. برای گردآوری اطلاعات و پژوهش مراجع وابسته با آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا که این دربرگیرنده بازبینی مقاله‌های علمی، گزارش‌های دولتی و منابع آماری وابسته به سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی استرالیا و با روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. برای موشکافی درست داده‌ها برای بهره‌برداری الگوها، روندها و رسانش میان بن‌پاره‌های گوناگون آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا از تفسیر داده‌ها کمک گرفته شده است. برون‌دادهای پژوهش آشکار نمود که توسعه مهارت‌های تحلیلی، تفکر انتقادی و درک عمیق از مفاهیم جغرافیایی در جهت فهم بهتر جهان از مهارت‌هایی است که در کشور استرالیا آموزش داده می‌شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش، جغرافیا، مدارس، استرالیا، کشورهای پیشرفته.

۱. استادیار گروه آموزش جغرافیا، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

v.nazari@cfu.ac.ir

۲. مأمور آموزشی گروه جغرافیا، دانشگاه فرهنگیان استان البرز

مقدمه

آموزش از مفاهیم اصلی در دنیای گذشته و حال بوده و در آینده هم پیشران توسعه کشورها قلمداد خواهد گردید. از این رو کشورهایی که در گستره آموزش سرمایه‌گذاری دقیق و هدفمند داشته باشند به‌طور یقین توسعه را راحت‌تر تجربه خواهند کرد. بر این اساس آموزش، حیطه‌های مختلفی را در جامعه را شامل خواهد شد که یکی از آنها، آموزش در حیطه مدارس و دوره‌های مختلف تحصیلی خواهد بود. هر چه این حیطه دارای دقت نظر بیشتری باشد به‌طور عام نتایج ملموس‌تری در جامعه از خود نشان خواهد داد که مسیر توسعه را در کشورها را هموارتر خواهد کرد. با این برداشت می‌توان کشور استرالیا را یکی از کشورهای پیشگام در عرصه آموزش در مدارس تلقی کرد که توانسته است نتایج قابل قبولی را برای جامعه آموزش و پرورش خود کسب نماید. در کشور استرالیا آموزش از عناوین و مفاهیم و همچنین برنامه‌های مهم و کاربردی تلقی می‌شود که هم دولت‌ها و هم مردم برای آن سرمایه‌گذاری سنگین انجام می‌دهند. اهمیت دادن به بعد آموزشی در مدارس کشور استرالیا، روزبه‌روز نه تنها در حال گسترش همه‌جانبه است، بلکه در حال تکمیل و ترقی به لحاظ فن‌ها و فنون تدریس در مدارس این کشور هست. در این میان درس جغرافیا هم در سطوح و دوره‌های آموزشی مدارس کشور استرالیا جایگاه ویژه‌ای را دارد، بطوریکه جغرافیا، از دروس مهم و اثرگذار تلقی شده و تمام دوره‌های تحصیلی را در مدارس این کشور فراگرفته است. افزون بر آن سیستم آموزشی و معلمان آموزش جغرافیا هم برنامه‌های خاصی را برای آموزش فرزندان این کشور در مدارس برنامه‌ریزی و اجرا می‌نمایند. از این رو ضمن مطالعه تاریخچه آموزشی جغرافیا در مدارس این کشور و همچنین بررسی روندهای سیستم آموزش جغرافیای مدارس، می‌توان به نتایج جدیدی دست‌یافته و اثرات این سیستم آموزشی را هم مورد تدقیق ویژه قرارداد. با تصور فوق از سیستم آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا، مقاله حاضر در پی پاسخ به این پرسش نخستین است: آموزش جغرافیا در کشور استرالیا چگونه است؟

از آنجاکه آموزش به کودکان این قابلیت را می‌دهد که به‌صورت مستقل به‌سوی اهداف موردنظرشان حرکت کنند و هویت ویژه‌ای در جامعه بیابند، اهمیتی غیرقابل چشم‌پوشی برای فلاسفه دارد. (Education, philosophy of, 2008). فلسفه آموزش به بررسی ماهیت و اهداف آموزش و ابزارهای آن می‌پردازد و در ارتباط با «نظریه آموزش» است. نظریه آموزش نوعی نظریه عملی بوده که سعی در فراهم آوردن رهنمود و روشن کردن تمامی جنبه‌های گوناگون آموزش (اعم از جنبه‌های تعلیمی، اخلاقی و سیاسی مربوطه) و همچنین ساختار اجتماعی وابسته با آن است. فلسفه آموزش از نیمه دوم سده بیستم میلادی به بعد به‌صورت یک شاخه مشخص از فلسفه شناخته‌شده و موردبررسی قرار گرفت (Routledge Encyclopedia of Philosophy). با این توصیف از آموزش، حال نظریه‌های آموزش هم مهم و کاربردی بوده و در فرایند آموزشی نقش‌آفرین هستند

از این رو می‌توان گفت، نظریه‌های آموزش وجود چهار چیز را در فرایند آموزش ضروری فرض می‌کنند: ۱- آموزگار ۲- دانش‌آموز ۳- موضوع درسی ۴- گروه اجتماعی که آموزگار و دانش‌آموز که همه آن‌ها به هم وابسته هستند. نظریه‌های آموزشی مختلف را می‌توان از طریق پاسخی که به سؤالات زیر می‌دهند از همدیگر تمیز داد: هدف آموزشی یک مدرسه چیست و اینکه از نظر روانی چگونه دانش‌آموزانش را به انجام کارهایی که هدف را تحقق می‌بخشد راهنمایی می‌کند؟ موضوع درسی چیست، با چه روش‌هایی تعلیم می‌شود، مطالب با چه میزان آموخته می‌شوند و به چه میزان فراموش می‌شوند؟ امتحان‌ها، روش‌های درس خواندن و معیارهای مقایسه دانش‌آموزان با همدیگر چیست؟ ترس‌هایی که آموزگاران را تحت تأثیر قرار می‌دهد چیست و واکنش آموزگاران به این ترس‌ها چیست؟ تحت چه ترس‌هایی دانش‌آموزان به تلاش برای یادگیری مشغول هستند و پاسخ آن‌ها به این ترس‌ها چیست؟

انتخاب یک نظریه آموزشی خاص نیازمند آگاهی کافی نسبت به شرایط خاص یک مدرسه بوده و حکم کلی نمی‌توان داد (Harry A. Grace, 1962). با توجه به مبانی نظری ارائه‌شده، می‌توان در حوزه آموزش جغرافیا به مفاهیم و اصول هم توجه داشت که در رابطه به آموزش صحیح کارآمد می‌توانند در نظر گرفته شود. معلم ایده‌ها و مفاهیم جغرافیایی را به‌طور کامل و واضح برای دانش‌آموزان توضیح می‌دهد؛ بنابراین، معلم راهبری می‌کند؛ اما همچنین باید دانش‌آموز محور باشد زیرا معلم از دانش‌آموزان سؤال می‌کند و درک آن‌ها را بررسی می‌کند. از این رو، اصول هفتگانه تدریس و آموزش به شرح زیر می‌باشد. تشویق ارتباط بین دانشجویان و اساتید، ایجاد تعامل و همکاری بین دانش‌آموزان، تشویق به یادگیری فعال، بازخورد سریع، روی زمان کار تأکید می‌کند و با انتظارات بالا ارتباط برقرار می‌کند. شناخت تجربه‌های دقیق به‌دست‌آمده از نحوه کار دیگران و همچنین علاقه‌مندان به بررسی آموزش جغرافیا در کشور استرالیا زمینه‌ساز طراحی پیشینه تحقیق مقاله حاضر است که اهم پیشینه‌های مرتبط داخلی و خارجی آن‌ها را مطابق جدول (۱) می‌توان مورد تحلیل قرار داد.

جدول ۱: پیشینه تحقیق

ردیف	عنوان تحقیق	نام محقق	محل اجرا	نتایج مهم به‌دست‌آمده
۱	پیشرفت‌ها در یادگیری جغرافیای استرالیا و نیوزیلند	رابرت سون مارگارت ترجمه سید مهدی موسی کاظمی مرضیه سعیدی و حدیث غلامی	مجله رشد آموزش جغرافیا	برنامه درسی آموزش جغرافیا در مدارس این دو کشور مدام در حال تغییر است و آموزش جغرافیا راه‌کاری برای پی بردن به نقش انسان در توسعه این کشورها محسوب می‌گردد.
۲	بررسی تطبیقی آموزش جغرافیا در		پژوهش در آموزش مطالعات اجتماعی	آموزش جغرافیا، شامل موضوعات مختلفی چون مطالعه ویژگی‌های

<p>انسانی و طبیعی، حفاظت از محیط‌زیست، استفاده بهینه از منابع و استفاده از وسایل مطالعه در جغرافیا مانند عکس، نقشه، کامپیوتر است.</p>		<p>رنجبر باروق، زهرا</p>	<p>ایران با کشورهای کانادا و استرالیا به‌منظور ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود آموزش جغرافیا در ایران</p>	
<p>مکان، محیط و فضا. سهم متمایز جغرافیا در برنامه درسی مدرسه این است که به دانش آموزان دانش اساسی در مورد جهان و مکان خود می‌آموزد، به پیشرفت شخصی آن‌ها کمک می‌کند، آن‌ها را با طیف منحصر به فردی از مهارت‌های تخصصی مجهز می‌کند، روشی خاص جغرافیایی برای درک را ایجاد می‌کند.</p>	<p>Flinders University</p>	<p>Alaric Maude</p>	<p>does What geography contribute to the education of young ?Australians</p>	<p>۳</p>
<p>تحولات سریع در جامعه استرالیا در نیمه اول قرن بیستم، موجب محبوبیت جغرافیا به‌عنوان یک موضوع در دبیرستان و مدارس کشور استرالیا شده است؛ و جغرافیا به‌عنوان علمی جامع که پدیده‌های فیزیکی و اجتماعی را در برمی‌گیرد. در مدارس این کشور آموزش داده می‌شود</p>	<p>Intercollege (University College) Nicosia, Cyprus</p>	<p>ames Leigh</p>	<p>Developing the Wyndham Scheme: A Case Study of Geography Education in NSW, Australia</p>	<p>۴</p>
<p>تعریف جغرافیا، انتخاب مفاهیم، ادغام مهارت‌ها در فرآیند تحقیق و ... از مشخصات یادگیری در آموزش جغرافیای مدارس استرالیاست؛ و سیستم آموزشی این کشور، دیدگاهی از جغرافیا را توصیف می‌کند که التقاطی است و در عین حال بر روش‌های متمایز موضوع تأکید دارد از تفکر این مقاله همچنین دریافته است که برنامه درسی استرالیا با</p>	<p>Flinders University, Adelaide, AUSTRALIA</p>	<p>Alaric Maude</p>	<p>The vision of geography underlying the Australian geography curriculum</p>	<p>۵</p>

سایر برنامه‌های درسی ملی متفاوت است برنامه‌های درسی در تعریف آن، دامنه و انتخاب مفاهیم و مشخصات دانش مکان				
در برنامه درسی آموزش جغرافیای مدارس استرالیا، خصوصیات مهمی نهفته است که یکی از آن‌ها، افزایش آگاهی و درک خصوصیات و ارزش جغرافیاست. از این رو تمام منابع فعلی برای برنامه درسی آموزش جغرافیا در استرالیا با موضوع مهارت پروری نوشته شده است.	Australian Geography Teachers Association	AGTA	Curriculum Resources	۶
برنامه درسی جغرافیا خوب در استرالیا شامل موارد مهمی چون امکان پیشرفت یادگیری را فراهم می‌کند که با شناخت دانش آموزان مطابقت داشته دارد. و درحالی‌که به معلمان اجازه می‌دهد تا برای دانش آموزان با توانایی‌های مختلف پاسخگو باشند؛ و همچنین جغرافیای ابتدایی دبستان را به مکان‌های محلی و نزدیک محدود نمی‌کند بلکه روی آن تمرکز دارد؛ و کنجکاوی کودکان و تشویق آن‌ها به کشف کل دنیا را آموزش می‌دهد.	Australian Geography Teachers Association	Malcolm McInerney Kathryn Berg Nick Hutchinson Alaric Maude Lucie Sorensen	TOWARDS A NATIONAL GEOGRAPHY CURRICULUM FOR AUSTRALIA	۷
آموزش جغرافیا نه تنها مطالعه سطح سیاره زمین و کاوش در روابط فضایی و انسان و محیط‌زیست است، بلکه روشی برای تفکر در مورد جهان است. آموزش جغرافیای متوسطه با هدایت برنامه درسی استرالیا و استانداردهای حرفه‌ای برای آموزش	Macquarie University	Susan Caldis	Teaching Secondary Geography	۸

مدرسه جغرافیای (GEOGStandards)، مقدمه‌ای جامع برای تئوری و عملی تدریس جغرافیا فراهم می‌کند.				
آموزش جغرافیای در برنامه درسی استرالیا در کوئینزلند یک نمای کلی از آن ارائه می‌دهد به نحوی که حوزه یادگیری برنامه درسی استرالیا در چارچوب مهدکودک تا سال دوازدهم موردنظر برنامه ریزان است. با رویکردی از ظرفیت معلمان برای آموزش، کیفیت یادگیری در دانش آموزان و همچنین انعطاف‌پذیری برنامه درسی در مدارس کوئینزلند.	Queensland Studies Authority	----- --	Prep Year Geography Australian Curriculum in Queensland	۹
این پروژه مجموعه‌ای پویا از استانداردها را برای آموزش جغرافیای مدرسه ایجاد کرده است که بر بستر تمرین کلاس درس ساخته شده بود. جزئیات ۹ استاندارد جغرافیا و یازده نمونه آموزش جغرافیا در کلاس درس در استانداردهای تدریس جغرافیا اثرگذار است.	The Tasmanian Geography Teachers Association (TGTA)	Dianne Mulcahy Jeana Kriewaldt Nick Hutchinson Roger Smith	Professional Standards for Teaching School Geography	۱۰

استرالیا بزرگ‌ترین کشور قاره اقیانوسیه در جهان، هفتمین کشور پهناور جهان محسوب می‌گردد. استرالیا از شش ایالت و دو سرزمین تشکیل شده است که اختیاراتشان کمتر از ایالت‌ها است.

شکل ۱: نقشه ایالات کشور استرالیا

استرالیا زبان رسمی ندارد و زبان ملی آن انگلیسی استرالیایی است. (Global Cultural Diversity) از این رو برای شناخت دقیق شرایط و ویژگی‌های آموزشی مدارس این کشور باید به مواردی پرداخته شود تا نتیجه ملموس‌تری از آموزش جغرافیا در مدارس این کشور به دست آید. مهم‌ترین اهداف و ضرورت‌ها به شرح ذیل خواهند بود:

- شناخت وضعیت سیستم آموزشی مدارس کشور استرالیا
- دست یافتن به برنامه‌های درسی آموزش جغرافیای مدارس کشور استرالیا
- تحلیل انواع دانش‌ها و حیطه‌های دانشی کتب درسی جغرافیای مدارس این کشور
- بررسی نقاط ضعف و قوت سیستم آموزش درس جغرافیا
- تحلیل و شناخت نوع آموزش جغرافیا در مدارس این کشور
- بررسی وضعیت تجربه‌ای و کاری معلمان آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا

روش انجام پژوهش

انجام پژوهش نخستین برای گردآوری اطلاعات و پژوهش مراجع وابسته با آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا که این دربرگیرنده بازبینی مقاله‌های علمی، گزارش‌های دولتی و منابع آماری وابسته به سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی استرالیا و با روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. برای موشکافی درست داده‌ها برای بهره‌برداری الگوه‌ها، روندها و رسانش میان بن‌پاره‌های گوناگون آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا از تفسیر داده‌ها کمک گرفته شده است. همچنین این پژوهش در پی پاسخگویی به پرسش‌های زیر است:

- ۱- دستگاه کلان آموزش جغرافیا در مدارس کشور استرالیا اکنون چگونه است؟
- ۲- آموزش جغرافیا در استرالیا در دوره‌های گوناگون آموزشی از چه جایگاهی برخوردار است؟
- ۳- گونه‌های برنامه آموزشی و دستگاه این کشور برای آموزش جغرافیا در مدارس چگونه است؟
- ۴- درون‌مایه و فن‌های تدریس در آموزش جغرافیای مدارس این کشور چه ویژگی‌هایی دارد؟
- ۵- معلمان در دستگاه آموزش جغرافیای مدارس این کشور چه نقش و جایگاهی دارند؟
- ۶- بروندهای آموزش جغرافیا در مدارس این کشور چه چیزهایی بوده است؟

یافته‌ها

در دولت استرالیا، وزارتخانه آموزش و پرورش از وزارتخانه‌های حساس و مهمی بشمار می‌رود که سابقه شکل‌گیری آن به (۱۸ دسامبر ۱۹۶۳) برمی‌گردد. این کشور برای وزارتخانه خود نام‌های مختلفی را در سال‌های متمادی انتخاب کرده است که تاکنون ادامه داشته است. همچنین وزیر آموزش اداره آموزش و پرورش را بر عهده دارد. این سمت توسط جیسون کلر، نماینده حزب کارگر، پس از انتخابات فدرال استرالیا در سال ۲۰۲۲، در اختیار دارد. شخص وزیر مسئول تعدادی از زمینه‌ها است (pm.gov.au, 2022). آموزش و پرورش استرالیا مشابه سیستم وزارتخانه آموزش و پرورش در کشور انگلستان است. در استرالیا مدارس به دو دسته دولتی و خصوصی تقسیم می‌شوند و عموماً ثبت‌نام کودکان در مدارس دولتی و خصوصی محل سکونت آنان، بدون هیچ مشکلی صورت می‌گیرد. به‌طور کلی، اگرچه، سیستم آموزشی و وزارتخانه آموزش و پرورش این کشور به‌طور نسبی ساده است ولی کیفیت آموزشی در سطوح مختلف بالاست.

سیستم آموزشی هر کشوری بسته به ساختار سیاسی و اداری و همچنین اقتصادی و فرهنگی متفاوت است از این‌رو نمی‌توان در کشورهای مختلف جهان یک نوع سیستم آموزشی همسان را در کشورها مشاهده کرد از این‌رو می‌توان گفت کشور پیشرفته استرالیا هم از این قاعده مستثنی نبوده و سیستم آموزشی خاص خود را داراست بر این اساس سیستم آموزشی در مدارس استرالیا به شرح شکل ۲ قابل تدقیق خواهد بود.

شکل ۲: سطوح مدارس در کشور استرالیا

یک دوره آموزشی کامل در مدرسه استرالیا ۱۳ سال طول می‌کشد و شامل: بنیادین که پیش‌دبستانی، مدرسه مقدماتی یا مهدکودک نیز نامیده می‌شود، برای کودکان ۳ تا ۵ ساله است. دبستان: از پایه‌های ۱-۶ و اجباری است. دبیرستان: از پایه‌های ۷-۱۰ و اجباری است. همچنین باید اشاره شود که: آموزش در استرالیا شامل بخش‌های آموزش در دوران کودکی (پیش‌دبستانی) و آموزش ابتدایی (مدارس ابتدایی)، پس‌از آن آموزش متوسطه (دبیرستان) و در نهایت آموزش عالی است که شامل آموزش عالی (دانشگاه‌ها و سایر ارائه‌دهندگان آموزش عالی) و آموزش حرفه‌ای (سازمان‌های آموزشی ثبت‌شده) است. مقررات و بودجه آموزش در درجه اول به‌وسیله‌ی ایالت‌ها و مناطق انجام می‌شود. با این حال، دولت استرالیا نیز نقش تأمین مالی را ایفا می‌کند. (Australia.gov.au, 2018)

جغرافیا در مدارس استرالیا با اهداف و ضرورت‌های خاصی به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود. برای مثال: هدف از آموزش جغرافیای ابتدایی در مدارس استرالیا تشویق و توسعه دانش و درک جغرافیایی مناسب برای همه کودکان از طریق برنامه‌ریزی، آموزش و یادگیری باکیفیت بالا است. چون مدارس ابتدایی جزو مدارس اصلی و بنیادی استرالیا محسوب می‌گردد از این رو درس جغرافیا هم در این مدارس اهمیت بسیار زیادی در سیستم آموزشی بشمار می‌رود. آموزش جغرافیای ابتدایی برای مدارس استرالیا به توسعه دانش و درک آن‌ها کمک می‌کند. این ماهیت جغرافیا و دانش و درک جغرافیایی را مورد بحث قرار می‌دهد و این موضوع را با زندگی روزمره، به‌ویژه، با تجربیات محیطی و جغرافیایی کودکان پیوند می‌دهد. جنبه‌های کلیدی سال‌های اولیه و جغرافیای ابتدایی، از جمله ایده‌های اصلی در موضوع و درک مکان‌ها و پایداری محیطی پوشش داده شده است. رویکردهای پرس‌و‌جو برای آموزش و یادگیری جغرافیا، یادگیری خارج از کلاس درس از طریق کار میدانی، مهارت‌های جغرافیایی مورد نیاز کودکان، مانند نقشه‌برداری و مهارت‌های بصری، دانش

جهانی و مسائل جهانی، شهروندی و رویکردهای بین درسی را در نظر می‌گیرد. جنبه‌های برنامه‌ریزی آموزش و یادگیری و ارزشیابی جغرافیا مورد بحث قرار می‌گیرد (AGTA, 2023).

در مدارس استرالیا با توجه به سیستم آموزشی موجود و همچنین نوع برنامه‌ریزی درسی ایالت‌های این کشور کتاب‌های جغرافیا تنوع زیادی دارند و هر یک با اهدافی چندگانه و متفاوت در جهت آموزش‌های مورد نیاز دانش آموزان طراحی و چاپ می‌گردند که در مدارس این کشور مورد استفاده معلمان جغرافیای مدارس این کشور هم قرار می‌گیرند. از این رو مطابق برنامه درسی این کشور کتب جغرافیای مدارس به شرح جدول ۲ قابل تدقیق هستند.

نام بخش	عنوان کتاب جغرافیا برای آموزش	ویژگی
بخش اول	خطرات طبیعی و زیست‌محیطی	خطرات طبیعی و زیست‌محیطی منابع بالقوه آسیب به زندگی، سلامت، درآمد و دارایی انسان هستند و ممکن است بر عناصر بیوفیزیکی، مدیریت‌شده و ساخته‌شده محیط تأثیر بگذارند.
بخش دوم	مکان‌های پایدار	این واحد به بررسی پایداری اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی مکان‌ها می‌پردازد. در حالی که همه مکان‌ها در معرض تغییرات ناشی از فرآیندهای اقتصادی، جمعیتی، اجتماعی، سیاسی و محیطی هستند، نتایج این فرآیندها بسته به واکنش‌ها و سازگاری‌های محلی متفاوت است.
بخش سوم	تحولات پوشش زمین	این واحد بر تغییر پوشش بیوفیزیکی سطح زمین، تأثیر آن بر آب‌وهوا و تنوع زیستی جهانی و ایجاد بیوم‌های انسانی تمرکز دارد. در انجام این کار، فرآیندهای ایجاد تغییر در پوشش زمین را بررسی می‌کند. این فرآیندها ممکن است شامل: جنگل‌زدایی، گسترش و تشدید کشاورزی، اصلاح مراتع، تخریب زمین و خاک، آبیاری، زهکشی زمین، احیای زمین، توسعه شهری و استخراج معادن باشد.
بخش چهارم	تحولات جهانی	این واحد بر فرآیند ادغام بین‌المللی (جهانی‌شدن) به عنوان یک "عدسی" مفهومی تمرکز دارد که از طریق آن به بررسی مسائل در جغرافیای انسانی می‌پردازد. با انجام این کار، زیرشاخه‌های جغرافیای اقتصادی و فرهنگی و جغرافیای سیاسی را ادغام می‌کند. جغرافیای اقتصادی شامل مطالعه تغییر مکان، توزیع و سازمان فضایی فعالیت‌های اقتصادی در سراسر جهان است، در حالی که جغرافیای فرهنگی بر الگوها و تعاملات فرهنگ انسانی، اعم از مادی و غیرمادی تمرکز دارد. هر دو رشته فرعی سهم مهمی در درک ما از سازمان انسانی فضا دارند. جغرافیای سیاسی پیامدهای فضایی قدرت را در همه مقیاس‌ها از شخصی تا جهانی بررسی می‌کند.

جدول ۲: ویژگی کتب درسی جغرافیای مدارس استرالیا (ACARA, 2024)

بخش‌های مختلف کتب جغرافیا در آموزشی خود ویژگی‌های و عناوین ذیل را به دانش آموزان در مدارس یاد می‌دهند.

✚ درک اینکه که مکان‌ها و محیط‌ها می‌توانند تحت تأثیر مخاطرات طبیعی و زیست‌محیطی قرار گیرند.

✚ درک پیچیدگی وابستگی متقابل انسان و محیط‌زیست در ارتباط با مخاطرات طبیعی و زیست‌محیطی.

✚ دانش مفهوم مدیریت ریسک را فرامی‌گیرند.

✚ مفاهیم کلیدی جغرافیایی - از جمله مکان، فضا، محیط، اتصال، پایداری، مقیاس و تغییر - را به‌عنوان بخشی از یک تحقیق جغرافیایی درک و به کار می‌برند.

✚ استفاده از کاوش‌های جغرافیایی و طیف وسیعی از مهارت‌ها، از جمله فناوری‌های فضایی و کار میدانی، برای بررسی مخاطرات طبیعی و زیست‌محیطی.

✚ سیاست‌ها، رویه‌ها و شیوه‌های مدیریت ریسک استرالیا و بین‌المللی را مقایسه می‌کنند.

✚ فرآیندهای منتج به تغییر مکان‌ها را درک می‌کنند و می‌آموزند که چگونه مکان‌های مورد بررسی را می‌توان پایدارتر کرد.

✚ مفاهیم کلیدی جغرافیایی - از جمله مکان، فضا، محیط، اتصال، پایداری، مقیاس و تغییر - را به‌عنوان بخشی از یک تحقیق جغرافیایی درک و به کار می‌برند.

✚ جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های اولیه و ثانویه برای آشکار کردن روندها و روابط بین فرآیندها که منجر به تغییرات در مکان‌ها می‌شود.

✚ استفاده از کاوش‌های جغرافیایی و طیف وسیعی از مهارت‌ها، از جمله فناوری‌های فضایی و کار میدانی، برای بررسی چالش مرتبط با پایداری مکان‌ها.

در سیستم برنامه‌ریزی درسی آموزش مدارس استرالیا شناخت کلی کشور در درجه اول اولویت آموزشی است و دانش آموزان با شناخت جغرافیای استرالیا و ویژگی‌های آن در این کشور به توان‌ها و قابلیت‌های سرزمینی کشور خود پی برده و سپس وارد آموزش جغرافیای جهان با رویکرد شناخت جهانی می‌گردند تا بتوانند در آینده با ترسیم جغرافیای کشور خود و جهان، نحوه سکونت و زندگی را فراگرفته و در زندگی روزمره خود از توان‌های درس جغرافیا استفاده کافی را ببرند.

فرصت‌های جدید برای یادگیری و تدریس جغرافیا در مدارس استرالیا تا حدودی ناشی از چالش‌ها خواهند بود. چالش‌های کلیدی اگرچه آموزش جغرافیای مدارس استرالیا متنوع و مختلف هستند، با این وجود تم مدارس این کشور قابل بررسی هستند.

(۱) پذیرش برنامه درسی

(۲) تخصص معلم در آموزش جغرافیایی

- ۳) کتب درسی و محتوا
- ۴) منابع باکیفیت برای تدریس
- ۵) علاقه دانش آموزان
- ۶) ابزارهای در دسترس آموزشی
- ۷) تجربه‌های یادگیری دانش آموزان
- ۸) شیوه‌های تدریس جغرافیا
- ۹) برنامه درسی ملی آموزش جغرافیای استرالیا در مدارس (ken,2013).

به دلیل اینکه برای برنامه ریزان درسی کشور استرالیا کیفیت آموزش در مدارس و سطوح مختلف آن‌ها اهمیت شایان دارد از این‌رو برنامه ریزان تمام تلاش خود را بکار بسته‌اند تا با طراحی برنامه‌های درسی مهارت‌محور انواع سطوح دانشی را در مدارس این کشور بکار ببرند تا آموزش‌ها کاربردی‌تر شده و زمینه‌ساز تحول فکری و مهارتی در دانش آموزان پایه‌های مختلف درسی گردد. همچنین با این سیستم آموزشی، ویژگی‌هایی در دانش آموزان تقویت می‌گردد که اهم این ویژگی‌های عبارت‌اند از: پرس و جوی جغرافیایی، درک درست دانش آموزان از تعاملات بین افراد، مکان‌ها و محیط‌ها در طیف وسیعی از مقیاس‌ها به‌منظور تبدیل شدن به شهروندان آگاه، مسئولیت‌پذیر و فعال.

اهداف آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا با انواع پرسش‌هایی که جغرافی دانان می‌پرسند ("چه ...؟"، "کجاست؟"، "چرا آنجا؟" و "چرا اهمیت می‌دهیم؟") از یک موضوع متمایز می‌شود؛ و معلمان تلاش می‌کنند مهارت‌های جست‌وجوی جغرافیایی را از طریق جمع‌آوری، ارزیابی، تفسیر و تجزیه و تحلیل اطلاعات تا توسعه نتیجه‌گیری و پیشنهادها به دانش آموزان آموزش می‌دهند و مهارت‌های پرس و جوی جغرافیایی ذیل را در آن‌ها تقویت می‌نمایند.

۱- کسب اطلاعات جغرافیایی

۲- پردازش اطلاعات جغرافیایی

۳- انتقال اطلاعات جغرافیایی (Geography for those new to teaching the

subject, 2024).

در استرالیا برای آموزش بهتر معلمان در حیطه‌های مختلف درسی و مهارتی انجمنی به نام انجمن معلمان جغرافیای استرالیا تشکیل شده است.

انجمن معلمان جغرافیای استرالیا در حیطه‌های مختلفی هم به شرح جدول ۴ فعالیت می‌نماید که در بستر آموزشی خود توانسته است به بهترین نوع آموزش‌های کیفی برای معلمان علاقه‌مند به آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا دست‌یافته و آن‌ها را برای معلمان به اشتراک بگذارد که نتایج ملموسی هم در مدارس داشته است. (AGTA,2024)

آموزش زمین فضا
آموزش جغرافیای پایه
آموزش محض جغرافیا
آموزش آنلاین به معلمان
طراحی منابع آموزشی معلمان
طراحی برنامه درسی دانش آموزان
برگزاری بازدیدهای علمی معلمان

جدول ۴: انواع فعالیت‌های انجمن معلمان جغرافیای استرالیا

بحث و نتیجه‌گیری

در سیستم آموزشی استرالیا، جغرافیا به‌عنوان یکی از دروس اصلی در برنامه‌های درسی تمامی مراحل تحصیلی حضور دارد. این برنامه‌ها به‌طور مشترک توسط دولت‌های ایالتی و ترابری‌های استرالیا تدوین و اجرا می‌شوند. در این برنامه‌ها، تأکید بر توسعه مهارت‌های تحلیلی، تفکر انتقادی و درک عمیق از مفاهیم جغرافیایی در جهت فهم بهتر جهان اطراف می‌باشد. آموزش جغرافیا در استرالیا در دوره‌های گوناگون آموزشی از جایگاه مهمی برخوردار است و به‌عنوان یکی از دروس اصلی و حیاتی در سیستم آموزشی این کشور مورد توجه قرار می‌گیرد. برنامه‌های آموزشی برای آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا معمولاً بر اساس چارچوب‌ها و استانداردهای آموزشی ملی تعیین می‌شوند. این برنامه‌ها توسط وزارت آموزش و آموزش عالی استرالیا و دولت‌های ایالتی و ترابری‌ها تدوین می‌شوند. محتوا و فنون تدریس در آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا به شیوه‌ای تنوع‌بخش و جذاب طراحی شده‌اند تا دانش‌آموزان را به دنیای پیرامونی خود و مفاهیم جغرافیایی جذب کنند. معلمان در سیستم آموزش جغرافیا در مدارس استرالیا نقش بسیار مهمی دارند و جایگاه ارزشمندی در فرآیند آموزش و یادگیری دانش‌آموزان دارند.

مقاله حاضر نشان می‌دهد که سیستم آموزش جغرافیا در مدارس کشور استرالیا با توجه به نیازها و متغیرهای جامعه‌ای مدرن، به شکلی تنوع‌بخش و جذاب طراحی شده است. این سیستم آموزشی، با توجه به استفاده از فناوری‌های نوین، محتواهای جذاب و مفید و نیز تمرکز بر توسعه مهارت‌های عملی و انتقادی دانش‌آموزان، تلاش می‌کند تا دانش‌آموزان را برای موفقیت در جهان معاصر آماده کند. این سیستم آموزشی، با توجه به نقش فعال و کلیدی معلمان، محتواهای متنوع و ارتباط مؤثر با جامعه، می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا بهترین ظرفیت‌های خود را برای حل مسائل جغرافیایی مختلف به کار بگیرند و به شهروندانی مسئول و هوشمند تبدیل شوند. در نتیجه، آموزش جغرافیا در مدارس کشور استرالیا، یک محیط آموزشی پویا و مؤثر را فراهم می‌کند که به دانش‌آموزان

امکان می‌دهد تا درک بهتری از دنیای اطراف خود داشته باشند و با چالش‌های جغرافیایی جهانی روبرو شوند.

منابع و مأخذ

- رابرت سون مارگارت (۱۴۰۰). «پیشرفت‌ها در یادگیری جغرافیای استرالیا و نیوزیلند». ترجمه موسی کاظمی سید مهدی، سعیدی مرضیه، غلامی حدیث، مجله رشد آموزش جغرافیا.
- رنجبر باروق، زهرا (۱۴۰۱): «بررسی تطبیقی آموزش جغرافیا در ایران با کشورهای کانادا و استرالیا به‌منظور ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود آموزش جغرافیا در ایران». پژوهش در آموزش مطالعات اجتماعی، دوره ۴، شماره ۴ پیاپی ۱۴.
- Agency, Digital Transformation. "School education – Australia.gov.au". www.australia.gov.au. Archived from the original on 3 October 2017. Retrieved 28 February 2018.
- AGTA (2023) Curriculum Resources, Australian Geography Teachers Association, <https://agta.au/curriculum-resources/>
- Alaric Maude(2010) What does geography contribute to the education of young Australians? Flinders University, <https://www.researchgate.net/publication/265845225>
- Alaric MAUDE1(2013) The Vision of Geography Underlying the Australian Geography Curriculum, Review of International Geographical Education Online ©RIGEO Volume 3, Number 3, Winter 2013, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/115303>
- James Leigh (2005)Developing the Wyndham Scheme: A Case Study of Geography Education in NSW, Australia, Intercollege (University College) Nicosia, Cyprus, <https://www.siue.edu/~GEOGRAPHY/ONLINE/Leigh05.pdf>
- Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority (ACARA) (2024)unites levels in education geography in Australian schools.
- Comparative Theories of Education Author(s): Harry A. Grace Source: Comparative Education Review, Vol. 5, No. 3 (Feb., 1962), pp. 189-198 Published by: Comparative and International Education Society
- Dianne Mulcahy, Jeana Kriewaldt, Nick Hutchinson, Roger Smith(2017) Professional Standards for Teaching School Geography, The Tasmanian Geography Teachers Association, <https://www.tgta.org.au/geography-teaching-standards>
- Geography for those new to teaching the subject, (2024)

- Global Cultural Diversity Conference Proceedings, Sydney".
web.archive.org. Archived from the original on 20 December 2008.
Retrieved 25 June 2017
- Ken Purnel(2013)Building Geography's New Frontier: Implementing the
Australian Curriculum Geography, Central Queensland University
- Malcolm McInerney, Kathryn Berg, Nick Hutchinson, Alaric Maude,
Lucie Sorensen(2009) TOWARDS A NATIONAL GEOGRAPHY
CURRICULUM FOR AUSTRALIA, [https://agta.au /wp-content
/uploads /2023 /05/Towards_a_nat_geog_curric_Final.pdf](https://agta.au/wp-content/uploads/2023/05/Towards_a_nat_geog_curric_Final.pdf)
- Philosophy of Education" (به انگلیسی). Stanford encyclopedia of philosophy.
Jun ۲, ۲۰۰۸. Retrieved 13 September 2008
- Press Conference – Parliament House, Canberra | Prime Minister of
Australia". pm.gov.au. 23 May 2022. Retrieved 27 May 2022.
- Queensland Studies Authority(2015) Prep Year Geography Australian
Curriculum in Queensland,
- Routledge Encyclopedia of Philosophy, Education, philosophy of
- Susan Caldis(2021) Teaching Secondary Geography, Macquarie
University,
[https://www.academia.edu/75663724/Teaching_Secondary_Geograp
hy_teaching_Primary_Geography_for_Australian_Schools](https://www.academia.edu/75663724/Teaching_Secondary_Geography_teaching_Primary_Geography_for_Australian_Schools), Australian
Geography Teachers Association (AGTA)2023